

Lidská práva

Myšlenka lidských práv má spoustu konotací, které je zapotřebí rozplést. Je v ní třeba skryta také myšlenka, že každý člověk má tato nezcizitelná a nezadatelná práva, ale také, že tato práva má celý lidský rod? Máme těmto právům rozumět tak, že zahrnují také právo každého člověka a každého lidského společenství a posléze všeho lidstva – právo na co? Právo na to, žít a tedy být? Což samo bytí není již svou podstatou uplatněním moci či spíše vůle k ní? Má každý člověk a všechno lidstvo právo na svou moc a na svou vůli k ní? A jak to vypadá s právem na žití a bytí ostatních živých bytostí? Ty nemají stejná práva? Mají jiná, omezenější práva? Jsou jejich práva omezená nějakým původním, archaickým způsobem, to znamená ještě dříve a původněji, než se na této planetě vyskytl člověk a než začalo mít smysl mluvit o jeho právech? Anebo je tu ještě také omezení oněch práv, jež vyplývá z toho, že se na zemi objevil právě člověk, jeho práva byla nějak větší, „základnější“? A jde vůbec jen o práva živých bytostí? Nelze myslet ještě nějaká primitivnější, počátečnější, snad ještě omezenější „práva“ všude tam, kde se něco děje, tedy kde něco „jest“ (vždyť už víme, že vše, co „jest“, se nějak „děje“, má událostnou povahu!)? Jak se v tom případě postupně proměňuje chápání onoho „práva“ či oněch „práv“? Předchází práva bytí – anebo si je bytí (rozumí se bytí určitého jsoucna) s sebou nese, jak jenom ono jsoucno začne „být“?

(Písek, 011130-1.)